

Broj: 24-12-25-1
Podgorica 24.12.2025. godine

CRNA GORA	
SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	24.12 2025. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	24-3/25-1/15
VEZA:	
EPA:	650 XVIII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r predsjedniku, Andriji Mandiću

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore podnosimo amandmane na **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima.**

Predlagači:

mr Anđela Vojinović

dr Albin Čeman

DEMOKRATSKA CRNA GORA

8. marta br. 72, Podgorica Kabinet: +382 (020) 662 397
Fax: +382 (020) 662 397 Mob: +382 (069) 342 045

www.demokrate.me

AMANDMAN 1

U Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima, prije člana 1, dodaje se novi član koji glasi:

„Član 1

U članu 1, poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:

„Pravila kojima se uređuju uslovi ulaska, izlaska, kretanja, boravka i rada državljanina države članice Evropske unije i članova njihove porodice sadržana su u čl. 150 do 178b ovog zakona, a druge odredbe ovog zakona primjenjuju se na njih samo ako je to ovim zakonom izričito propisano.

Odredbe stava 2 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice crnogorskog državljanina koji su ostvarili pravo na slobodno kretanje i boravili u drugoj državi članici Evropske unije, a potom se vratili u Crnu Goru.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se vrši normativno razgraničenje posebnog režima koji se primjenjuje na državljane država članica Evropske unije, članove njihove porodice i članove porodice crnogorskih državljanina, u odnosu na režim koji se primjenjuje na državljane trećih zemalja. Propisivanjem da su pravila o ulasku, izlasku, kretanju, boravku i radu državljanina EU sadržana u čl. 150–178b ovog zakona, te da se druge odredbe zakona primjenjuju samo kada je to izričito propisano, obezbjeđuje se jasna sistematizacija i sprječava pravna neizvjesnost u primjeni zakona na pomenute kategorije lica.

Stavom 3 se dodatno precizira da se navedeni poseban režim primjenjuje i na članove porodice crnogorskih državljanina koji su koristili pravo slobode kretanja i boravka u drugoj državi članici Evropske unije, a potom se vratili u Crnu Goru. Time se sprječava njihovo podvođenje pod opšti režim koji se primjenjuje na državljane trećih zemalja, čime se obezbjeđuje zaštita prava proisteklih iz korišćenja prava slobode kretanja i kontinuitet porodičnog života po povratku u Crnu Goru.

Na ovaj način izvršeno je razdvajanje dva pravna režima, režima slobodnog kretanja državljanina EU u skladu sa pravom Evropske unije i režima stranaca iz trećih zemalja, što doprinosi boljoj sistematizaciji i pravilnoj primjeni odredbi zakona.

AMANDMAN 2

Dosadašnji čl. 1 i 2 Predloga zakona postaju čl. 2 i 3.

U članu 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„Član 3

U članu 6, stava 1, poslije tačke 9 dodaju se tri nove tačke koje glase:

„10) državljanin EU u smislu ovog zakona je stranac koji ima državljanstvo države članice Evropske unije;

11) prevara je svako postupanje lica koje nastoji da prekrši čl. 150 do 178b ovog zakona podnošenjem lažnih dokumenata u kojima se navodi da su ispunjeni formalni uslovi ili koji su izdati na osnovu lažnog prikazivanja bitnih činjenica u vezi sa uslovima ulaska ili boravka;

12) zloupotreba prava podrazumijeva vještačko postupanje preduzeto isključivo u cilju ostvarivanja prava na slobodu kretanja i boravka u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona, koje, iako formalno ispunjava uslove propisane odredbama čl. 150 do 178b ovog zakona, nije u skladu sa svrhom tih odredbi.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom vrši se dopuna u članu 6. dodavanjem definicije „Državljanin EU“ radi jasnog određivanja obuhvata tog pojma u primjeni zakona.

Takode, uvode se i definicije pojmova „prevara“ i „zloupotreba prava“ kako bi se unaprijedila pravna sigurnost i omogućilo efikasnije prepoznavanje i sankcionisanje radnji kojima se nezakonito stiču prava predviđena čl. od 150 do 178b. Jasno definisanje ovih pojmova doprinosi dosljednoj primjeni zakona, sprječavanju zloupotreba, kao i zaštiti integriteta sistema ulaska i boravka na teritoriji Crne Gore.

AMANDMAN 3

Dosadašnji član 63 Predloga zakona postaje član 64.

Poslije člana 64 dodaje se novi član koji glasi:

Član 65

Članovi 150 do 158 mijenjaju se i glase:

“Ulazak i izlazak državljanina EU iz Crne Gore

Član 150

Za ulazak u Crnu Goru državljaninu EU nije potrebna dozvola za ulazak, odnosno viza ili dozvola za boravak.

Državljanin EU ima pravo da uđe u Crnu Goru uz važeću ličnu kartu ili važeći pasoš i ima pravo da izađe iz Crne Gore uz važeću ličnu kartu ili važeći pasoš.

Državljaninu EU će se odbiti ulazak u sljedećim slučajevima:

- ako ne posjeduje važeću ličnu kartu ili važeći pasoš, osim ako ih pribavi u razumnom roku ili na drugi način dokaže da je državljanin EU;
- ako rok zabrane ulaska iz člana 175 ovog zakona još nije istekao;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Ako državljanin EU nema dokumenta iz stava 2 ovog člana, policija će mu prije vraćanja u drugu državu omogućiti da u razumnom roku pribavi potrebna dokumenta ili na drugi način dokaže da je državljanin EU.

Državljanin EU ili crnogorski državljanin ima pravo da izađe iz Crne Gore u svrhu putovanja u drugu državu članicu Evropske unije sa važećim pasošem ili važećom ličnom kartom izdatom od strane nadležnog organa te države. Članovi njihovih porodica koji nisu državljani države članice Evropske unije i koji imaju važeći pasoš imaju pravo da napuste teritoriju Crne Gore radi putovanja u drugu državu članicu Evropske unije.

Pravo na boravak državljanina EU do tri mjeseca

Član 151

Državljanin EU ima pravo na boravak u Crnoj Gori bez prijave boravka do tri mjeseca, pod uslovom da posjeduje važeći pasoš ili važeću ličnu kartu izdatu od strane nadležnog organa te države.

Pravo na boravak državljanina EU duže od tri mjeseca

Član 152

Državljanin EU ima pravo da boravi u Crnoj Gori duže od tri mjeseca:

- 1) radi rada ili samozapošljavanja;

- 2) radi školovanja ili stručnog osposobljavanja, ako ispunjava uslove propisane članom 155 stav 2 ovog zakona;
- 3) ako:
 - ima dovoljno sredstava za izdržavanje sebe ili članova svoje porodice tako da ne postanu teret za sistem socijalne zaštite za vrijeme boravka u Crnoj Gori, što se utvrđuje u odnosu na lične okolnosti državljanina EU. Nadležni organ ne može utvrđivati fiksni iznos koji smatra dovoljnim iznosom sredstava za izdržavanje. Procjena dovoljnog iznosa sredstava za izdržavanje vrši se u svakom konkretnom slučaju, uvijek uzimajući u obzir lične okolnosti državljanina EU. Posjedovanje sredstava iznad praga predviđenog za socijalnu zaštitu koju ostvaruju crnogorski državljani, u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita, smatraće se dovoljnim dokazom o ispunjenosti ovog uslova;
 - ako ima odgovarajuće zdravstveno osiguranje za sebe ili članove svoje porodice koje pokriva najmanje hitne zdravstvene usluge na teritoriji Crne Gore;
- 4) ako je član porodice koji prati ili se pridružuje državljaninu EU koji ispunjava jedan od uslova iz tač. 1 do 3 ovog stava.

Novi zahtjev za prijavu boravka nije potrebno podnositi prilikom promjene statusa.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, samo supružnik, registrovani partner, pod uslovom da je registrovano partnerstvo sklopljeno u skladu sa zakonodavstvom države članice Evropske unije, i izdržavana djeca imaju pravo na boravak kao članovi porodice državljanina EU koji ispunjava uslov iz stav 1, tačka 2 ovog člana. Nadležni organi će omogućiti boravak izdržavanih neposrednih srodnika u uzlaznoj liniji, kao i srodnika u uzlaznoj liniji njegovog supružnika ili registrovanog partnera.

Zahtjev za prijavu boravka radi rada ili samozapošljavanja duže od tri mjeseca

Član 153

Zahtjev za prijavu boravka radi rada ili samozapošljavanja u trajanju dužem od tri mjeseca državljanin EU podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- izjavu poslodavca o namjeri zasnivanja radnog odnosa sa državljaninom EU ili dokaz o zasnivanju radnog odnosa ili obavljanju posla, ako je državljanin EU već zaposlen ili obavlja posao; ili
- dokaz da je samozaposleno lice.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zadržavanje statusa radnika i samozaposlenog lica za državljane EU

Član 154

Državljanin EU čiji je radni odnos prekinut ili koji više nije samozaposleno lice može nastaviti boravak u Crnoj Gori na osnovu potvrde iz člana 153 stav 3 ovog zakona, ako je:

- 1) privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili bilo koje nezgode;
- 2) prestao biti zaposlen bez svoje krivice, pri čemu je radni angažman u Crnoj Gori trajao najmanje godinu dana i registrovan je kod nadležnog organa kao nezaposleno lice;
- 3) započeo stručno osposobljavanje, s tim što, osim u slučaju nevoljne nezaposlenosti, zadržavanje statusa radnika zahtijeva da stručno osposobljavanje bude u vezi sa prethodnim zaposlenjem;
- 4) uredno prijavljen kao nezaposleno lice nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme kraće od godinu dana ili je postao nezaposlen protiv svoje volje tokom prvih 12 mjeseci i prijavio se kod nadležnog organa kao nezaposleno lice, u kom slučaju zadržava status radnika šest mjeseci nakon prestanka zaposlenja.

Stav 1 ovog člana primjenjuje se i na državljanina EU koji je sezonski zaposlen ili je zaposlen kod poslodavca u drugoj državi članici Evropske unije, a koji pruža ugovorene usluge u Crnoj Gori.

Zahtjev za prijavu boravka radi školovanja ili stručnog osposobljavanja

Član 155

Zahtjev za prijavu boravka radi školovanja ili stručnog osposobljavanja državljanin EU podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, prije isteka roka od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da posjeduje dovoljna sredstva za izdržavanje sebe i članova svoje porodice i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona. Izjava studenta o posjedovanju dovoljnih sredstava za izdržavanje ili bilo koji drugi ekvivalentni način koji student izabere, smatra se dovoljnim dokazom da student i članovi njegove porodice neće postati teret za sistem socijalne zaštite Crne Gore tokom perioda njihovog boravka. Da bi bila važeća, izjava se ne mora odnositi na bilo koji određeni iznos sredstava za izdržavanje;
- 3) dokaz o prihvatanju na studijski program, stručno osposobljavanje ili drugi oblik obrazovanja, izdat od obrazovne ustanove.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za prijavu boravka državljanina EU Član 156

Zahtjev za prijavu boravka u slučaju iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona, državljanin EU koji nije ekonomski aktivan lično podnosi Ministarstvu u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da posjeduje dovoljna sredstva za izdržavanje i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za prijavu boravka člana porodice državljanina EU Član 157

Član porodice državljanina EU, koji je sam državljanin EU, lično podnosi Ministarstvu zahtjev za prijavu boravka u slučaju iz člana 152 stav 1 tačka 4 ovog zakona u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

U smislu stava 1 ovog člana, članom porodice smatra se lice iz člana 178 stav 3 ovog zakona.

Pored zahtjeva iz stava 1 ovog člana, član porodice državljanina EU podnosi:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da je lice koje podnosi zahtjev za boravak u Crnoj Gori u skladu s ovim zakonom član porodice državljanina EU;
- 3) potvrdu o prijavi boravka državljanina EU kojeg prati ili kojem se pridružuje;
- 4) gdje je to primjenjivo, dokaz da lice ispunjava uslove iz člana 178 stav 3 tačka 2, 3 ili 4 ovog zakona.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Postupak nakon podnošenja zahtjeva za prijavu boravka Član 158

Potvrda o prijavi boravka, u skladu sa članom 153 stav 3, članom 155 stav 3, članom 156 stav 3 i članom 157 stav 4 ovog zakona, izdaje se odmah po predaji urednog zahtjeva, a najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja potpune i uredne dokumentacije.

Potvrda o prijavi boravka se neće izdati državljaninu EU u sljedećim slučajevima:

- ako ne ispunjava uslove za izdavanje potvrde, u skladu sa odredbama čl. 152 do 157 ovog zakona;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Potvrda o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje se nakon prethodno pribavljenog mišljenja Agencije i policije o postojanju smetnji iz stava 2 alineja 2 ovog člana.

Agencija i policija dostavljaju Ministarstvu mišljenje iz stava 3 ovog člana bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva za mišljenje.

Ukoliko Ministarstvo ne primi mišljenja iz stava 3 ovog člana u propisanom roku, smatra se da ne postoje smetnje za izdavanje potvrde o prijavi boravka u odnosu na uslov iz stava 2 alineja 2 ovog člana. Kako bi se utvrdilo da li lice o kojem je riječ predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost u skladu sa stavom 2 alineja 2 ovog člana, pri izdavanju potvrde o prijavi boravka Ministarstvo može, ukoliko to smatra neophodnim, zatražiti od države članice porijekla, a po potrebi i od drugih država članica, da dostave informacije o eventualnom prethodnom policijskom dosijeu lica o kojem je riječ, pri čemu se takvi zahtjevi ne upućuju rutinski.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o prijavi boravka iz članova 153 stav 3, 155 stav 3, 156 stav 3 i 157 stav 4 ovog zakona, Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz prethodnog stava može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom vrši se usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti slobodnog kretanja i boravka državljana Evropske unije i članova njihovih porodica. Osnovni cilj je da se uspostavi sistem ulaska, kraćeg i dužeg boravka državljana EU u Crnoj Gori, uz potpuno poštovanje standarda sadržanih u Direktivi 2004/38/EZ o pravu državljana EU i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravak na teritoriji država članica, kao i načela iz Ugovora o funkcionisanju Evropske unije i prakse Suda pravde Evropske unije.

Odredbe o ulasku preciziraju da državljanima EU nije potrebna viza ili odobrenje boravka, već ulaze uz važeću ličnu kartu ili pasoš, uz mogućnost naknadnog dokazivanja identiteta i državljanstva u skladu sa obavezama iz Direktive 2004/38/EZ. Istovremeno se propisuje da se ulazak može ograničiti samo kada postoji prijetnja javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, što je u skladu sa standardima proporcionalnosti koje EU zahtijeva.

U dijelu kratkotrajnog boravka od tri mjeseca, predložene izmjene preuzimaju rješenje prema kojem državljanin EU ne podliježe nikakvim dodatnim formalnostima, već mu je dovoljan važeći identifikacioni dokument. Za boravak duži od tri mjeseca uspostavlja se sistem koji slijedi strukturu Direktive 2004/38/EZ: boravak radi rada ili samozapošljavanja, školovanja ili stručnog osposobljavanja, posjedovanja dovoljnog iznosa sredstava i zdravstvenog osiguranja, ili boravak kao član porodice državljanina EU.

Procedura prijave boravka pojednostavljena je i precizirana kako bi bila uskladen sa principom minimalnih administrativnih formalnosti. Jasno se propisuje koje se isprave podnose za boravak radi zaposlenja, samozapošljavanja, školovanja ili boravka na osnovu posjedovanja sredstava za izdržavanje, a uvodi se i izričita obaveza da Ministarstvo izdaje potvrdu u kratkom roku, najkasnije deset dana od kompletiranja, odnosno predaje urednog zahtjeva.

U dijelu koji se odnosi na zadržavanje statusa radnika i samozaposlenog, predlog usklađuje nacionalno zakonodavstvo sa pravilima Evropske unije prema kojima građanin EU zadržava svoj status čak i kada privremeno ostane bez zaposlenja zbog bolesti, nesreće, tehnološkog viška ili upućivanja na stručno osposobljavanje.

Postupak prijave članova porodice državljanina EU normiran je u skladu sa pravnom tekovinom Evropske unije, uključujući definiciju člana porodice, pravo na boravak i izuzetke od obaveze dokazivanja posjedovanja sredstava za izdržavanje kada je to predviđeno evropskim propisima. Time se obezbjeđuje jedinstven i usklađen tretman članova porodice sa praksom svih država članica Evropske unije.

Član 158 uređuje postupak po zahtjevu i garantuje efektivnu pravnu zaštitu: jasno se utvrđuju rokovi, razlozi odbijanja, obaveza individualne procjene, kao i mogućnost sudske kontrole. Uvedene su i obaveze Agencije i policije da dostave mišljenje u roku od pet dana, uz pravilo da se, ukoliko mišljenje ne bude dostavljeno, smatra da ne postoje smetnje, što je usklađeno sa zahtjevima Evropske unije za efikasnost upravnih postupaka i sprječavanje neopravdanih kašnjenja.

AMANDMAN 4

Dosadašnji član 64 Predloga zakona postaje član 66.

Član 66 mijenja se i glasi:

Član 66

Član 159 mijenja se i glasi:

„Prestanak prava boravka Član 159

Pravo boravka državljanina EU i člana njegove porodice prestaje ako:

- je potvrda pribavljena prevarom ili zloupotrebom prava iz člana 6 ovog zakona;
- odustane od prava na boravak, danom podnošenja izjave o odustanku, ako to nije u suprotnosti sa članom 166a stav 1 ovog zakona;
- predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a ovog zakona;
- je ustanovljeno da državljanin EU ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak iz čl. 152 do 157 ovog zakona.

Policija obavještava Ministarstvo o razlozima iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Ministarstvo donosi odluku o prestanku važenja prava boravka.

Prilikom odlučivanja o prestanku važenja prava boravka, naročito se cijene dužina boravka, kao i lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom uređuju se razlozi za prestanak prava boravka državljanina Evropske unije i člana njegove porodice, radi jasnog i preciznog normiranja slučajeva u kojima pravo boravka može prestati, kao i postupka i nadležnosti za donošenje odluke o prestanku tog prava. Propisivanjem da pravo boravka prestaje u slučajevima prevare ili zloupotrebe prava, odustanka od prava na boravak, postojanja prijetnje javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti, kao i neispunjavanja propisanih uslova za boravak, obezbjeđuje se efikasna zaštita javnog interesa i integriteta sistema boravka na teritoriji Crne Gore.

Propisivanjem obaveze da se prilikom odlučivanja naročito cijene dužina boravka, kao i lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti konkretnog slučaja, obezbjeđuje se individualna procjena i poštovanje načela proporcionalnosti, u skladu sa standardima prava Evropske unije. Time se postiže ravnoteža između zaštite javnog interesa i zaštite prava državljanina EU i članova njihovih porodica.

AMANDMAN 5

Poslije člana 66 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 67

Članovi 160 do 164 mijenjaju se i glase:

Obrasci zahtjeva i potvrda (boravišna kartica) Član 160

Potvrda iz člana 153 stav 3, člana 155 stav 3, člana 156 stav 3 i člana 157 stav 4 ovog zakona, kao i potvrda o prijavi stalnog boravka izdaje se u obliku samostalnog dokumenta – kartice. Za potvrde o prijavi boravka, potvrde o prijavi stalnog boravka, boravišne kartice i stalne boravišne kartice, Ministarstvo će donijeti pravno obavezujuće akte kojima se utvrđuje njihov oblik, koji mora biti u skladu sa Uredbom 2025/1208.

Ministarstvo propisuje sadržaj i obrazac zahtjeva za prijavu boravka iz članova 153, 155, 156 i 157 ovog zakona, sadržaj i oblik zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku za državljanina EU, kao i sadržaj i obrazac zahtjeva za boravišnu karticu i stalnu boravišnu karticu izdatim članovima porodice državljanina EU koji nisu državljani EU.

Ulazak u Crnu Goru člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU Član 161

Član porodice državljanina EU, u skladu sa članom 178, koji sam nije državljanin EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo da uđe u Crnu Goru ako posjeduje važeći pasoš sa važećom vizom u skladu sa propisima, osim ako je državljanin države za koju je Crna Gora ukinula vizni režim. Posjedovanje važeće boravišne kartice izdate u skladu sa Direktivom 2004/38/EZ oslobađa članove porodice od obaveze posjedovanja vize.

Članu porodice državljanina EU koji podnosi zahtjev za vizu za ulazak, viza će se izdati bez odlaganja u skraćenom postupku. Nadležni organi će takvom licu pružiti sve olakšice za dobijanje vize. Takve vize se izdaju bez naknade.

Članu porodice će se odbiti ulazak ili viza u sljedećim slučajevima:

- ako nema odgovarajuće isprave iz stava 1 ovog člana;
- ako rok zabrane ulaska iz člana 175 ovog zakona još nije istekao;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Ako član porodice državljanina EU nema dokumenta iz stava 1 ovog člana, policija će mu prije vraćanja u drugu državu omogućiti da pribavi potrebna dokumenta u razumnom roku ili na drugi način dokaže da ima pravo na slobodu kretanja i boravka u Evropskoj uniji kao član porodice državljanina države članice Evropske unije.

Ako član porodice državljanina EU ne posjeduje vizu, policija mu može izdati vizu na graničnom prelazu ukoliko njegov boravak u Crnoj Gori ne bi predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 173a ovog zakona.

Policija neće staviti ulazni ili izlazni pečat u pasoš članova porodice koji nisu državljani države članice Evropske unije ukoliko pokažu boravišnu karticu izdatu u skladu sa Direktivom 2004/38/EZ.

Boravak do i duže od tri mjeseca za člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU Član 162

Državljanin treće zemlje, koji je član porodice državljanina EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo boravka u Crnoj Gori do tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, pod uslovom da posjeduje važeći pasoš.

Državljanin treće zemlje, koji je član porodice državljanina EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo na boravak u Crnoj Gori duže od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, pod uslovom da dokaže da državljanin EU ispunjava jedan od uslova iz člana 152 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona. Ograničenje iz člana 152 stav 3 odnosi se na članove porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU.

Zahtjev za izdavanje boravišne kartice državljaninu treće zemlje koji je član porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU Član 163

Za boravak duži od tri mjeseca, član porodice državljanina EU podnosi zahtjev za izdavanje boravišne kartice na propisanom obrascu. Pored zahtjeva, radi pribavljanja boravišne kartice, treba da priloži:

- 1) važeći pasoš;
- 2) dokaz da je lice koje podnosi zahtjev za boravak u Crnoj Gori u skladu s ovim zakonom član porodice državljanina EU;
- 3) potvrdu o prijavi boravka državljanina EU, kojeg prati ili kojem se pridružuje;
- 4) gdje je to primjenjivo, dokaz da lice ispunjava uslove iz člana 178 stav 3 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu Član 164

Po prijemu zahtjeva za izdavanje boravišne kartice iz člana 163 ovog zakona, Ministarstvo izdaje potvrdu o podnijetom zahtjevu.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje boravišne kartice iz člana 163 ovog zakona u roku od 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje boravišne kartice članu porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti Crne Gore ili javnom zdravlju iz člana 173a ovog zakona ili ukoliko ne bi ispunjavao uslove boravka iz člana 162 stav 2 ovog zakona. Kako bi se utvrdilo da li lice o kojem je riječ predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost u skladu sa stavom 2 alineja 2 člana 158 ovog zakona, pri izdavanju boravišne kartice Ministarstvo može, ukoliko to smatra neophodnim, zatražiti od države porijekla koja je država članica, a po potrebi i od drugih država članica, da dostave informacije o eventualnom prethodnom policijskom dosijeu lica o kojem je riječ, pri čemu se takvi zahtjevi ne upućuju rutinski.

Agencija i policija dužne su da Ministarstvu bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja, dostave mišljenje o postojanju smetnji iz razloga prijetnje javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju.

Ako Ministarstvo ne primi mišljenja iz stava 4 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje boravišne kartice iz stava 3 ovog člana.

Boravišna kartica iz ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina ili na kraći period, ako član porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, namjerava boraviti u Crnoj Gori kraće od pet godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje kartice iz stava 3 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom detaljnije se i preciznije uređuju obrasci, sadržaj i postupci u vezi sa boravkom državljanina Evropske unije i članova njihovih porodica, u cilju potpunog usklađivanja sa pravnom tekovinom Evropske unije. Potvrde o prijavi boravka i boravišne kartice izdaju se u formi posebnih kartica koje sadrže propisane identifikacione i sigurnosne elemente, u skladu sa EU standardima.

Ulazak članova porodice državljanina EU koji nisu državljani EU uređuje se jasnim propisivanjem potrebnih isprava (važeći pasoš, viza ili dozvola boravka), uz taksativno navođenje razloga za eventualno odbijanje ulaska. Razlozi za odbijanje ograničeni su na nedostatak odgovarajućih isprava, zabranu ulaska, kao i postojanje stvarne, aktuelne i dovoljno ozbiljne prijetnje javnom poretku, nacionalnoj odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju.

Članovima porodice državljanina EU koji sami nisu državljani EU priznaje se pravo boravka do tri mjeseca na osnovu važećih isprava, dok su za boravak duži od tri mjeseca dužni da, u roku od tri mjeseca od dana ulaska, podnesu zahtjev za izdavanje boravišne kartice, uz dostavljanje dokaza o identitetu i postojanju porodične veze. Ministarstvo izdaje potvrdu o podnošenju zahtjeva i odlučuje o zahtjevu u roku od 20 dana.

Odbijanje izdavanja boravišne kartice može se zasnivati isključivo na razlozima javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, u skladu sa načelima proporcionalnosti i individualne procjene. Ukoliko nadležni organi u propisanom roku ne dostave potrebno mišljenje, smatra se da ne

postoje smetnje za izdavanje boravišne kartice. Boravišne kartice izdaju se na period do pet godina, uz obezbijedenu sudsku zaštitu protiv odluke o odbijanju. Ove odredbe su unijete kako bi se izvršilo usklađivanje sa pravom Evropske unije.

AMANDMAN 6

Dosadašnji član 65 Predloga zakona postaje član 68.

Član 68 mijenja se i glasi:

„Član 68

Član 165 mijenja se i glasi:

Zadržavanje prava na boravak člana porodice

Član 165

U slučaju smrti državljanina EU ili njegovog odlaska iz Crne Gore, član njegove porodice koji je državljanin EU zadržava pravo na boravak u Crnoj Gori. Prije sticanja prava na stalni boravak, lice mora ispunjavati jedan od uslova iz člana 152 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

U slučaju smrti državljanina EU, član njegove porodice koji nije državljanin EU zadržava pravo na boravak ako je boravio u Crnoj Gori sa državljaninom EU najmanje godinu dana prije smrti državljanina EU. Prije sticanja prava na stalni boravak, u svrhu zadržavanja prava na boravak, lice mora dokazati da je radnik u Crnoj Gori ili je samozaposleno, ili pružiti dokaz o posjedovanju dovoljno sredstava za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice, te odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona, ili dokaz da je riječ o članu porodice već formirane u Crnoj Gori lica koje ispunjava propisane uslove. Članovi porodice zadržavaju pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.

U slučaju smrti ili odlaska državljanina EU iz Crne Gore, njegova djeca i drugi roditelj koji ima pravo starateljstva nad djecom zadržavaju pravo na boravak bez obzira na njihovo državljanstvo, ako djeca borave u Crnoj Gori i upisana su u obrazovnu ustanovu, radi školovanja do završetka svog školovanja.

U slučaju razvoda ili poništenja braka državljanina EU ili prestanka njegovog registrovanog partnerstva, članovi njegove porodice koji su državljani EU zadržavaju pravo na boravak. Prije sticanja prava na stalni boravak, lica o kojima je riječ moraju ispuniti jedan od uslova utvrđenih u članu 152 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

U slučaju razvoda, poništenja braka državljanina EU ili prestanka registrovanog partnerstva, članovi porodice državljanina EU koji nisu državljani EU, zadržavaju pravo na boravak:

- 1) ako je brak ili registrovano partnerstvo trajalo najmanje tri godine, uključujući godinu dana u Crnoj Gori, prije pokretanja postupka razvoda, poništenja ili prestanka partnerstva;
- 2) ako supružnik ili registrovani partner koji nije državljanin EU ima pravo starateljstva nad djecom državljanina EU koja su mu povjerena po osnovu sporazuma supružnika ili registrovanih partnera ili na osnovu sudske odluke;
- 3) sporazumom između supružnika ili registrovanih partnera ili na osnovu sudske odluke, ako supružnik ili registrovani partner koji nije državljanin EU ima pravo ostvarivanja kontakta sa maloljetnim djetetom, pod uslovom da je sud donio odluku da se pravo ostvarivanja kontakta ostvaruje u Crnoj Gori i za period koji je neophodan radi ostvarivanja tog prava;
- 4) postoje izuzetno teške okolnosti, kao što je nasilje u porodici, dok je brak ili partnerstvo trajalo.

Prije sticanja prava na stalni boravak, pravo na boravak lica iz stava 5 ovog člana ostaje podložno zahtjevima da mogu dokazati da su radnici u Crnoj Gori ili obavljaju samostalnu djelatnost, ili da pruže dokaz o posjedovanju dovoljnih sredstava za izdržavanje sebe i članova svoje porodice, kao i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona ili da su članovi porodice već formirane u Crnoj Gori lica koje ispunjava ove zahtjeve. Članovi porodice zadržavaju pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se unose odredbe o uslovima pod kojima državljani EU i članovi njihovih porodica zadržavaju ili gube pravo boravka u Crnoj Gori u posebnim okolnostima: smrti ili odlaska državljanina EU, razvoda braka, prestanka registrovanog partnerstva, ili u drugim slučajevima propisanim zakonom. Time se regulišu prava članova porodice, kako državljana EU, tako i članova porodice koji nisu državljani EU iz Crne Gore, uz propisivanje uslova za izdavanje stalnog boravka (zaposlenje, samozaposlenje, dovoljna sredstva za izdržavanje, zdravstveno osiguranje).

Ovom dopunom se vrši usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, naročito sa Direktivom 2004/38/EZ. Članovi porodice koji su državljani EU zadržavaju pravo boravka, pod uslovom da prije sticanja prava na stalni boravak ispunjavaju jedan od uslova iz člana 152 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona. Za članove porodice koji nisu državljani EU, u slučaju smrti državljanina EU propisuje se minimalni period prethodnog boravka od jedne godine, kao i obaveza dokazivanja zaposlenja ili samozapošljavanja, posjedovanja dovoljnih sredstava za izdržavanje i odgovarajućeg zdravstvenog osiguranja, ili postojanja porodične zajednice već formirane u Crnoj Gori sa licem koje ispunjava propisane uslove. Pravo boravka zadržava se isključivo na ličnoj osnovi.

Posebna zaštita obezbjeđuje se djeci državljanina EU i drugom roditelju koji ima pravo starateljstva, bez obzira na državljanstvo, radi nastavka školovanja djece do njegovog završetka.

U slučaju razvoda, poništenja braka ili prestanka registrovanog partnerstva, pravo na zadržavanje boravka članova porodice koji nijesu državljani EU vezuje se za postojanje posebno propisanih okolnosti, uključujući trajanje braka ili partnerstva, starateljstvo ili pravo na kontakt sa djecom, kao i naročito teške okolnosti, poput nasilja u porodici. Prije sticanja prava na stalni boravak, zadržavanje prava na boravak ostaje uslovljeno ispunjavanjem propisanih uslova iz ovog zakona.

AMANDMAN 7

Nakon člana 68 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 69

Član 166 mijenja se i glasi:

Prestanak prava boravka
člana porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU
Član 166

Pravo boravka člana porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, može se poništiti ako se utvrdi da:

- član porodice ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak iz člana 162 stav 2 ovog zakona;
- je boravišna kartica pribavljena prevarom i zloupotrebom prava iz člana 6 ovog zakona;
- se odrekne prava na boravak, počev od dana podnošenja izjave o odricanju, ako to nije u suprotnosti sa članom 166a stav 1 ovog zakona;
- predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a ovog zakona.

Boravišnu karticu poništava Ministarstvo. Protiv rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se uređuje postupak i uslovi poništenja boravišne kartice člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU. Odredbe taksativno razloge za poništenje kartice, uključujući slučajeve kada član porodice ne ispunjava uslove za njeno sticanje ili predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti.

Ovim rješenjem je izvršeno usklađivanje sa regulativom Evropske unije, koja zahtijeva proporcionalan i opravdan pristup pri ograničavanju prava boravka članova porodice državljanina EU.

Predložene odredbe omogućavaju zaštitu prava članova porodice državljanina EU, pružaju pravnu jasnoću i sigurnost, te postavljaju transparentne kriterijume za poništenje boravišne karte.

AMANDMAN 8

Poslije člana 69 dodaje se novi član koji glasi:

Član 70

Poslije člana 166 dodaje se novi član 166a koji glasi:

„Član 166a

Prestanak važenja boravišne kartice

Na vađenje boravišne kartice neće uticati privremena odsustva koja nisu duža od šest mjeseci na godišnjem nivou, odsustva dužeg trajanja zbog obavezne vojne službe ili jedno odsustvo u trajanju od najduže 12 mjeseci uzastopno iz važnih razloga kao što su trudnoća i porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje u drugu državu članicu ili treću zemlju.“

Obrazloženje

Ovim članom se preciziraju uslovi pod kojima privremena odsustva sa teritorije države ne utiču na vađenje boravišne kartice. Cilj je da se obezbijedi pravna sigurnost i kontinuitet zakonitog boravka stranaca u situacijama kada su odsustva opravdana i vremenski ograničena.

Propisivanjem da privremena odsustva koja ne prelaze šest mjeseci na godišnjem nivou ne utiču na vađenje boravišne kartice, omogućava se ostvarivanje privatnih, porodičnih i poslovnih obaveza nosioca kartice. Takođe, kao opravdana odsustva prepoznaju se i odsustva dužeg trajanja zbog obavezne vojne službe, kao i jedno uzastopno odsustvo u trajanju do 12 mjeseci iz posebno opravdanih razloga, kao što su trudnoća i porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje, kao i upućivanje u drugu državu članicu ili treću zemlju.

Na ovaj način postiže se usklađenost sa međunarodnim standardima i pravom Evropske unije, uz istovremeno očuvanje svrhe boravišne kartice i sprječavanje zloupotreba, vodeći računa o humanitarnim, obrazovnim i profesionalnim razlozima odsustva.

AMANDMAN 9

Dosadašnji član 66 Predloga zakona postaje član 71.

Član 71 mijenja se i glasi:

Član 71

Član 167 mijenja se i glasi:“

Pravo na stalni boravak državljanina EU

Član 167

Državljanin EU koji je zakonito i neprekidno boravio pet godina u Crnoj Gori ima pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, što se potvrđuje izdavanjem potvrde o stalnom boravku. Ovo pravo ne podliježe uslovima iz čl. 152 do 165 ovog zakona.

Potvrda o stalnom boravku izdaće se državljaninu EU iz prethodnog stava, na osnovu zahtjeva podnesenog u skladu sa članom 169 ovog zakona.

Uslov neprekidnog zakonitog boravka od pet godina iz stava 1 smatra se ispunjenim i ako je državljanin EU tokom tog perioda odsustvovao iz Crne Gore:

- ne duže od šest mjeseci u godini;

- jednom, ne duže od 12 uzastopnih mjeseci iz važnih razloga kao što su trudnoća, porodaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje na rad u drugu državu;
- zbog vojne službe.

Neprekidnost boravka može se dokazati bilo kojim sredstvom dokazivanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na stalni boravak u Crnoj Gori može se ostvariti prije isteka neprekidnog perioda od pet godina boravka od strane:

- 1) radnika ili samozaposlenog lica koje u trenutku prestanka rada ima starosnu dob za sticanje prava na starosnu penziju prema važećim propisima Crne Gore ili radnika kojem prestane plaćeni radni angažman radi odlaska u prijevremenu starosnu penziju, pod uslovom da je radio u Crnoj Gori najmanje prethodnih 12 mjeseci i neprekidno boravio duže od tri godine. Ako zakon Crne Gore ne priznaje pravo na starosnu penziju određenim kategorijama samozaposlenih lica, starosni uslov se smatra ispunjenim kada lice navršši 60 godina;
- 2) radnika ili samozaposlenog lica koje je neprekidno boravilo u Crnoj Gori duže od dvije godine i prestalo da radi zbog trajne nesposobnosti za rad. Ako je nesposobnost za rad posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti koja licu daje pravo na naknadu u cjelosti ili djelimično i koju isplaćuje institucija u Crnoj Gori, ne primjenjuju se uslovi u pogledu dužine boravka;
- 3) radnika ili samozaposlenog lica koje nakon tri godine neprekidnog zaposlenja i boravka u Crnoj Gori radi kao zaposleno ili samozaposleno lice u drugoj državi članici, zadržavajući mjesto boravka u Crnoj Gori, gdje se vraća svaki dan ili najmanje jednom sedmično. Za potrebe sticanja prava iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, periodi zaposlenja provedeni u državi članici u kojoj lice radi smatraju se provedenim u Crnoj Gori.

Za potrebe stava 5 ovog člana, periodi prinudne nezaposlenosti evidentirani od strane nadležnog zavoda za zapošljavanje, periodi kada lice ne radi iz razloga koji mu se ne mogu pripisati u krivicu, odsustva sa rada ili prekid rada zbog bolesti ili nezgode, smatraju se periodima zaposlenja.

Državljaninu EU iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, čiji supružnik ili registrovani partner ima crnogorsko državljanstvo ili čije je crnogorsko državljanstvo prestalo usljed sklapanja braka, dodjeljuje se stalni boravak bez obzira na dužinu boravka i zaposlenja u Crnoj Gori.

Članovi porodice radnika ili samozaposlenog lica koji sa njim borave u Crnoj Gori imaju pravo na stalni boravak, bez obzira na državljanstvo, ako je radnik ili samozaposleno lice steklo pravo na stalni boravak u Crnoj Gori na osnovu stava 5 ovog člana.

Ako radnik ili samozaposleno lice umre za vrijeme rada, prije nego što stekne status stalnog boravka u Crnoj Gori na osnovu stava 5 ovog člana, članovi njegove porodice koji sa njim borave u Crnoj Gori steći će pravo na stalni boravak, pod uslovom da je:

- a) radnik ili samozaposleno lice, u trenutku smrti, neprekidno boravio u Crnoj Gori dvije godine; ili
- b) smrt nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti; ili
- c) preživjeli supružnik izgubio crnogorsko državljanstvo nakon sklapanja braka sa radnikom ili samozaposlenim licem.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se uređuje pravo državljanina EU na stalan boravak u Crnoj Gori, utvrđujući da ga stiču nakon pet godina zakonitog i neprekidnog boravka, uz mogućnost priznanja perioda odsustva iz opravdanih razloga kao što su trudnoća, bolest, školovanje, vojska ili privremeni rad u drugoj državi. Posebno se definišu izuzeci koji omogućavaju sticanje stalnog boravka i prije isteka petogodišnjeg perioda, na primjer kod prestanka rada zbog penzionisanja ili trajne nesposobnosti za rad, uključujući i slučajeve profesionalne bolesti ili povrede na radu, kao i zadržavanje prava na boravak za osobe koje nastavljaju rad u drugoj državi članici Evropske unije, uz redovne povratke u Crnu Goru. Tako se obezbjeđuje pravna sigurnost i predvidivost, uklanjaju nejasnoće u primjeni zakona, a istovremeno se omogućava fleksibilnost u skladu sa životnim i radnim okolnostima državljanina EU.

AMANDMAN 10

Poslije člana 71 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 72

Članovi 168 do 173 mijenjaju se i glase:

Stalni boravak člana porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 168

Član porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, a koji je zakonito i neprekidno boravio pet godina u Crnoj Gori, ima pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, što se potvrđuje izdavanjem stalne boravišne kartice.

Uslov od pet godina neprekidnog zakonitog boravka iz prethodnog stava smatra se ispunjenim i ako je član porodice tokom tog perioda odsustvovao iz Crne Gore:

- najviše šest mjeseci u godini;
- jednom, ne duže od 12 uzastopnih mjeseci, iz važnih razloga kao što su trudnoća, porodaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje na rad u drugu državu;
- zbog vojne službe.

Neprekidnost boravka može se dokazati bilo kojim dokaznim sredstvom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, stalni boravak može steći član porodice državljanina EU, bez obzira na to da li je državljanin EU ili ne, ako su ispunjeni uslovi iz člana 167 stav 8 i 9 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku

državljaninu EU

Član 169

Državljanin EU lično podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku u mjestu boravka, na propisanom obrascu. Zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku podnosi se prije isteka potvrde o stalnom boravku.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU dostavlja:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od strane nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da ispunjava uslove iz člana 167 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice

članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 170

Član porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, lično podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice u mjestu boravka, na propisanom obrascu. Zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice podnosi se prije isteka boravišne kartice.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, lice podnosi važeći strani pasoš i dokaz da ispunjava uslove iz člana 168 ovog zakona.

Odluka o zahtjevu za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU

Član 171

Po prijemu zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU, Ministarstvo izdaje potvrdu o podnošenju zahtjeva.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Potvrda o stalnom boravku izdaje se sa rokom važenja od deset godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Potvrda o stalnom boravku se automatski obnavlja svakih deset godina.

Odluka o zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice članu porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU
Član 172

O zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice državljaninu treće zemlje koji je član porodice državljanina EU, Ministarstvo odlučuje u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

Na postupak odlučivanja o zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 171 stav 3 do 5 ovog zakona.

Stalna boravišna kartica se automatski obnavlja svakih deset godina.

Prestanak stalnog boravka za državljanina EU i člana porodice koji sam nije državljanin EU
Član 173

Stalni boravak državljaninu EU prestaje ako:

- 1) postoje razlozi da predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a i 174 ovog zakona;
- 2) se utvrdi da je neprekidno boravio van Crne Gore duže od dvije godine;
- 3) je potvrda ili kartica pribavljena prevarom ili zloupotrebom prava.

Ministarstvo rješenjem odlučuje o prestanku stalnog boravka.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Odredbe stava 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na prestanak stalnog boravka člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU.

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se uređuje pravo na stalni boravak članova porodice državljanina EU koji sami nisu državljani EU, nakon pet godina zakonitog i neprekidnog boravka u Crnoj Gori. Precizno se definišu dozvoljeni periodi odsustva koji ne prekidaju kontinuitet boravka, čime se obezbjeđuje pravna sigurnost i predvidivost za korisnike prava, uz uvažavanje životnih i porodičnih okolnosti. Takođe, predviđena je mogućnost sticanja stalnog boravka i prije isteka pet godina u posebnim, zakonom propisanim slučajevima, čime se dodatno jača zaštita porodičnog života.

Dalje se uređuje postupak podnošenja zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU, uz jasno definisanje nadležnosti Ministarstva, potrebne dokumentacije i rokova za odlučivanje. Time se pojednostavljuje i ubrzava postupak, u skladu sa načelima efikasnosti i dobre uprave.

Zatim, propisuje se postupak izdavanja stalne boravišne kartice članu porodice državljanina EU koji nije državljanin EU, uz jasno određene uslove i dokumentaciju, čime se osigurava jednak i transparentan tretman stranih državljana u ovoj pravnoj situaciji. Takođe, propisuje se automatsko obnavljanje potvrda i kartica svakih deset godina, što dodatno pojednostavljuje administrativne procedure.

Jasno se definišu razlozi za prestanak stalnog boravka, koji su ograničeni na izuzetne i opravdane slučajeve, kao što su prijetnja javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti, duže odsustvo iz Crne Gore ili pribavljanje prava prevarom ili zloupotrebom prava. Time se postiže ravnoteža između zaštite javnog interesa i očuvanja stečenih prava državljanina EU i članova njihovih porodica, uz obezbjeđivanje sudske zaštite kroz mogućnost pokretanja upravnog spora.

AMANDMAN 11

Poslije člana 72 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 73

Poslije člana 173 dodaje se novi član koji glasi:

Razlozi javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja
Član 173a

Nadležni državni organ može odbiti, ukinuti ili povući bilo koje pravo priznato čl. 150 do 178a ovog zakona iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti. Isto se odnosi i na pravo na ulazak i izdavanje vize.

Mjere iz stava 1 preduzete iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti moraju biti u skladu sa principom proporcionalnosti i zasnovane isključivo na ličnom ponašanju lica. Prethodne krivične osude ne predstavljaju osnov za preduzimanje takvih mjera.

Lično ponašanje lica mora predstavljati stvarnu, aktuelnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju koja utiče na jedan od osnovnih interesa društva. Obrazloženja koja nisu u skladu sa konkretnim okolnostima slučaja ili koja se zasnivaju na razlozima opšte prevencije neće biti prihvaćena.

Lice može predstavljati prijetnju javnom zdravlju ako pokazuje simptome zarazne bolesti sa epidemiološkim potencijalom propisanu međunarodnim zdravstvenim pravilima Svjetske zdravstvene organizacije ili ozbiljne simptome druge zarazne bolesti koja može predstavljati prijetnju javnom zdravlju i koja zahtijeva preduzimanje mjera koje nisu diskriminatorne u odnosu na crnogorske državljane.“

Obrazloženje

Predloženi amandman propisuje pravo nadležnog državnog organa da odbije, ukine ili povuče određena prava stranca radi zaštite javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja. Poseban akcenat stavljen je na princip proporcionalnosti i individualnu odgovornost lica, čime se osigurava da se mjere ne zasnivaju na prethodnim krivičnim osudama ili opštem riziku, već na konkretnom ličnom ponašanju koje predstavlja aktuelnu i ozbiljnu prijetnju društvenim interesima.

Amandman uvodi pravila u vezi sa zaštitom javnog zdravlja, u skladu sa međunarodnim zdravstvenim pravilima Svjetske zdravstvene organizacije, čime se omogućava preduzimanje mjera sprječavanja širenja zaraznih bolesti uz istovremeno poštovanje principa zabrane diskriminacije prema strancima u poređenju sa crnogorskim državljanima.

AMANDMAN 12

Poslije člana 73 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 74

Član 174 mijenja se i glasi:

Protjerivanje državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja
Član 174

Državljanin EU i njegova porodica mogu biti protjerani iz Crne Gore iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja iz člana 173a ovog zakona.

Državljanin EU i član njegove porodice ne mogu biti protjerani iz Crne Gore ako je bolest koja predstavlja prijetnju javnom zdravlju nastupila tri mjeseca nakon njihovog dolaska u Crnu Goru.

Prilikom donošenja rješenja o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, Ministarstvo uzima u obzir trajanje boravka, lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti, nivo društvene i kulturne integracije u Crnoj Gori, starost, zdravstveno stanje, kao i njihove veze sa zemljom porijekla.

Rješenje o protjerivanju državljana EU ili članova njihove porodice koji imaju pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, bez obzira na državljanstvo, može se donijeti samo iz ozbiljnih razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Rješenje o protjerivanju ne može biti donijeto protiv državljanina EU, osim ako se zasniva na imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, ako:

- borave u Crnoj Gori prethodnih deset godina; ili
- su maloljetna lica, osim ako je protjerivanje neophodno u najboljem interesu djeteta, u skladu sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta.

Neprekidnost boravka može biti prekinuta bilo kojim rješenjem o protjerivanju koje je uredno izvršeno.

Rok za napuštanje Crne Gore po rješenju o protjerivanju iz stava 1 ovog člana, osim u propisno obrazloženim hitnim slučajevima, ne može biti kraći od 30 dana od dana dostavljanja rješenja o protjerivanju (odluka o protjerivanju).

Ako je uz žalbu ili tužbu za sudsko preispitivanje rješenja o protjerivanju podniet i zahtjev za privremenu mjeru radi odlaganja izvršenja rješenja, udaljenje sa teritorije Crne Gore ne može biti sprovedeno dok se ne donese odluka o privremenoj mjeri, osim u sljedećim slučajevima:

- kada se rješenje o protjerivanju zasniva na prethodnoj sudskoj odluci; ili
- kada su licu već bila obezbijeđena sredstva sudskog preispitivanja; ili
- kada se rješenje o protjerivanju zasniva na imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz stava 5 ovog člana.

Rješenje o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice kao sankcija ili mjera uz kaznu zatvora, može se donijeti nakon razmatranja razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja iz člana 173a ovog zakona i odredbi o zaštiti od protjerivanja, kako je propisano ovim članom.

Ako rješenje o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice iz stava 9 ovog člana ne bude izvršeno u roku od dvije godine od dana donošenja, policija će provjeriti da li lice trenutno i stvarno predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 173a ovog zakona i utvrditi da li je došlo do suštinskih promjena okolnosti od donošenja rješenja o protjerivanju. Ako policija utvrdi da takvi razlozi postoje, ili da lice o kojem je riječ trenutno i stvarno ne predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost iz člana 173a ovog zakona, ona će poništiti rješenje o protjerivanju.

Istek važenja lične karte ili pasoša na osnovu kojeg je državljanin EU ili član njegove porodice ušao u Crnu Goru i na osnovu kojeg mu je izdata potvrda o prijavi boravka ili boravišna kartica ne može predstavljati osnov za protjerivanje državljanina EU i člana njegove porodice."

Obrazloženje

Ovim članom uređuju se uslovi, razlozi i postupak protjerivanja državljanina EU i članova njegove porodice, uz istovremeno obezbjeđivanje visokog nivoa zaštite njihovih prava, u skladu sa osnovnim principima slobode kretanja i boravka.

Propisuje se da se protjerivanje može izvršiti isključivo iz razloga zaštite javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, kako je precizirano u članu 173a ovog zakona, čime se isključuje mogućnost arbitrarnog ili neopravdanog udaljenja sa teritorije Crne Gore. Posebno se naglašava da bolesti koje nastupe nakon isteka tri mjeseca od dolaska u Crnu Goru ne mogu predstavljati osnov za protjerivanje, čime se obezbjeđuje zaštita od diskriminacije po osnovu zdravstvenog stanja.

Dalje se propisuje obaveza nadležnog organa da, prilikom odlučivanja o protjerivanju iz razloga javnog poretka ili bezbjednosti, cijeni sve relevantne okolnosti konkretnog slučaja, uključujući trajanje boravka, lične, porodične i ekonomske prilike, stepen društvene i kulturne integracije, starost, zdravstveno stanje, kao i veze lica sa zemljom porijekla. Na taj način obezbjeđuje se primjena načela proporcionalnosti i individualne procjene.

Članom se uvode pojačane garancije zaštite za državljane EU i članove njihove porodice koji imaju pravo na stalni boravak, kao i za lica koja borave u Crnoj Gori u kontinuitetu od deset godina, kao i za maloljetna lica, kod kojih se protjerivanje može zasnivati samo na posebno ozbiljnim, odnosno

imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, uz obavezno uvažavanje najboljeg interesa djeteta.

Takođe, uređuje se rok za dobrovoljno napuštanje teritorije Crne Gore, koji ne može biti kraći od 30 dana, kao i pravna zaštita kroz mogućnost odlaganja izvršenja rješenja o protjerivanju u slučaju pokretanja sudskog postupka, osim u izuzetnim, zakonom propisanim situacijama.

Posebno se uređuje mogućnost donošenja rješenja o protjerivanju kao sankcije ili mjere uz kaznu zatvora, uz obavezu poštovanja svih propisanih zaštitnih mehanizama. Dodatno, propisuje se obaveza policije da, u slučaju neizvršenja rješenja o protjerivanju u roku od dvije godine, ponovo ispita postojanje stvarne i aktuelne prijetnje javnom poretku ili bezbjednosti, čime se sprječava izvršenje zastarjelih ili neopravdanih mjera.

Na kraju, izričito se propisuje da istek važenja ličnih isprava ne može predstavljati osnov za protjerivanje, čime se dodatno jača pravna sigurnost državljana EU i članova njihovih porodica.

Ovim rješenjima zakon se usklađuje sa pravnom tekovinom Evropske unije, kao i sa međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava.

AMANDMAN 13

Poslije člana 74 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 75

Poslije člana 174 dodaje se novi član koji glasi:

Protjerivanje iz drugih razloga 174a

Rješenje o protjerivanju državljanina EU ili člana njegove porodice može se donijeti ukoliko lice ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak propisane članom 152, članom 162 stav 2 i članom 165 ovog zakona.

U posebnim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da li državljanin EU ili članovi njegove porodice ispunjavaju uslove boravka iz člana 152, člana 162 stav 2 i člana 165 ovog zakona, nadležni organ će provjeriti da li su ovi uslovi ispunjeni, pri čemu se ova provjera se neće sprovoditi sistematski.

Rješenje o protjerivanju neće biti automatska posljedica korišćenja sistema socijalne zaštite Crne Gore od strane državljanina EU ili člana njegove porodice.

Zabrana ulaska ne može se izreći u smislu rješenja o protjerivanju na koje se primjenjuje stav 1 ovog člana.

Ako to nije u suprotnosti sa članom 174 ovog zakona, mjera protjerivanja ne može se donijeti protiv državljanina EU ili članova njegove porodice ako je:

- državljanin EU radnik ili samozaposleno lice, ili
- državljanin EU ušao na teritoriju Crne Gore u potrazi za zaposlenjem. U ovom slučaju, državljanin EU i članovi njegove porodice ne mogu biti protjerani sve dok državljanin EU može pružiti dokaz da traži zaposlenje i da ima stvarnu mogućnost da bude radno angažovan.

Član 174 stav 6 do 8 ovog zakona primjenjivaće se na rješenje o protjerivanju donijeto na osnovu stava 1 ovog člana.

Ako je Crna Gora izdala pasoš ili ličnu kartu, imalac tog dokumenta koji je protjeran iz druge države članice usled razloga zaštite javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, biće mu dozvoljen ponovni ulazak na njenu teritoriju bez ikakvih formalnosti iako izdati dokument više nije važeći ili je sporno državljanstvo imao/a dokumenta.“

Obrazloženje

Ovim članom uređuje se mogućnost protjerivanja državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga koji nisu povezani sa javnim poretkom, nacionalnom, odnosno unutrašnjom bezbjednošću ili javnim zdravljem, već sa neispunjavanjem uslova za zakonit boravak propisanih ovim zakonom.

Propisuje se da se rješenje o protjerivanju može donijeti u slučajevima kada državljanin EU ili član njegove porodice ne ispunjava ili je prestao da ispunjava uslove za boravak, uključujući uslove za izdavanje potvrde o boravku ili boravišne kartice, kao i uslove za zadržavanje prava na boravak u posebnim životnim situacijama, kao što su smrt ili odlazak državljanina EU, odnosno razvod, poništaj braka ili prestanak registrovanog partnerstva. Istovremeno se propisuje da se provjera ispunjenosti ovih uslova sprovodi samo u posebnim slučajevima kada postoji osnovana sumnja, čime se sprječava sistematska i neopravdana kontrola.

Posebno se naglašava da korišćenje sistema socijalne zaštite Crne Gore samo po sebi ne može predstavljati automatski osnov za protjerivanje, čime se štiti načelo jednakog postupanja i socijalne sigurnosti državljana EU i članova njihovih porodica.

Članom se dalje propisuje da se uz rješenje o protjerivanju donijeto iz ovih razloga ne može izreći zabrana ulaska, čime se jasno razgraničava ovaj osnov protjerivanja od protjerivanja iz razloga javnog poretka ili bezbjednosti. Takođe, uvode se dodatne garancije zaštite za državljane EU koji imaju status radnika ili samozaposlenog lica, kao i za državljane EU koji borave u Crnoj Gori u cilju traženja zaposlenja, pod uslovom da mogu dokazati da aktivno traže posao i da imaju stvarnu mogućnost radnog angažovanja.

Upućivanjem na primjenu odredaba člana 174 stav 6 do 8 obezbjeđuje se dosljedna primjena pravila o rokovima za napuštanje teritorije Crne Gore i o pravnoj zaštiti u postupku protjerivanja, čime se jača procesna sigurnost lica na koja se ova mjera odnosi.

Na kraju, uređuje se obaveza Crne Gore da omogući ponovni ulazak na svoju teritoriju državljaninu kojem je izdala putnu ispravu ili ličnu kartu, a koji je protjeran iz druge države članice iz razloga javnog poretka, bezbjednosti ili javnog zdravlja, bez ikakvih formalnosti, čak i u slučaju kada dokument više nije važeći ili je državljanstvo sporno. Ovim rješenjem obezbjeđuje se poštovanje obaveza države prema sopstvenim državljanima i uskladenost sa pravom Evropske unije.

AMANDMAN 14

Poslije člana 74 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 75

Član 175 mijenja se i glasi:

Zabrana boravka državljaninu EU i članu njegove porodice
Član 175

Državljanin EU i član njegove porodice kojem je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti može podnijeti zahtjev za poništenje i skraćenje trajanja zabrane ulaska i boravka što može učiniti nakon proteka razumnog roka, u zavisnosti od okolnosti konkretnog slučaja. U svakom slučaju, zahtjev se može podnijeti nakon tri godine od izvršenja konačne odluke kojom je izrečena zabrana ulaska. Uz zahtjev je potrebno dostaviti dokaze da su se okolnosti zbog kojih je ta mjera izrečena bitno promijenile.

Nadležni organ donosi odluku o ovom zahtjevu u roku od šest mjeseci od dana podnošenja. Državljanin EU i član njegove porodice nemaju pravo ulaska u Crnu Goru tokom razmatranja njihovog zahtjeva.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom uređuje se pravo državljanina EU i člana njegove porodice kojem je izrečena mjera zabrane ulaska i boravka u Crnoj Gori iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, da pod određenim uslovima podnesu zahtjev za poništenje ili skraćenje trajanja

mjere. Cilj predloženog amandmana je da uspostavi jasan i predvidiv postupak koji je usklađen sa praksom EU.

Uvođenjem mogućnosti podnošenja zahtjeva nakon proteka razumnog roka, a u svakom slučaju nakon tri godine od izvršenja konačne odluke, propisuje se ravnoteža između legitimnog interesa države i prava pojedinca da traži ponovno ispitivanje mjere u slučaju promijenjenih okolnosti.

Propisani rok od šest mjeseci za odlučivanje doprinosi pravnoj sigurnosti i efikasnosti upravnog postupka, dok zabrana ulaska tokom razmatranja zahtjeva sprječava situacije u kojima bi podnosioci pokušali da zaobiđu prethodno izrečenu mjeru dok se vodi postupak odlučivanja o njenom ukidanju ili skraćanju.

AMANDMAN 15

Poslije člana 75 dodaje se novi član koji glasi:

Član 76

Poslije člana 175 dodaje se novi član koji glasi:

Zabrana boravka za državljanina EU i člana njegove porodice

Član 175a

Nadležni organ može odbiti, ukinuti ili povući bilo koje pravo priznato čl. 150 do 175 ovog zakona i čl. 176 do 178a ovog zakona u slučaju zlorabotrebte prava ili prevare, kao što su fiktivni brakovi. Svaka takva mjera mora biti proporcionalna i u skladu sa procesnim garancijama iz člana 174 stav 7 i 8 i člana 178b ovog zakona.“

Obrazloženje

Predloženi amandman propisuje pravo nadležnih organa da odbiju, ukinu ili povuku pravo priznato čl. 150 do 175 ovog zakona i čl. 176 do 178a ovog zakona u slučaju zlorabotrebte prava ili prevare, uključujući, ali ne ograničavajući se na fiktivne brakove sa ciljem da pojača pravnu sigurnost i spriječi ostvarivanje propisanih prava suprotno svrsi zakona.

Istovremeno, amandman naglašava obavezu poštovanja načela proporcionalnosti i zaštite procesnih prava, kako je to uređeno članom 178b. Time se sprječavaju prekomjerne i neosnovane mjere, te se garantuje da će svaki konkretni slučaj biti ocijenjen u skladu sa pravilima pravičnog postupka.

AMANDMAN 16

Poslije člana 76 dodaje se novi član koji glasi:

Član 77

Članovi 176 i 177 mijenjaju se i glase:

Svrha dokumenata izdatih državljaninima EU i članovima njihovih porodica

Član 176

Potvrda o prijavi boravka, boravišna kartica i stalna boravišna kartica, dokument kojim se potvrđuje stalni boravak, potvrda o podnošenju zahtjeva za boravišnu karticu člana porodice, izdate državljaninu EU, članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, te članu porodice državljanina EU

koji je sam državljanin EU, su javne isprave kojima stranac može dokazati da je korisnik prava na slobodno kretanje u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona.

Posjedovanje dokumenata iz stava 1 ovog člana ni u kom slučaju ne može biti preduslov za ostvarivanje prava ili ispunjenje formalnih uslova, jer se ostvarivanje prava može dokazati i na bilo koji drugi način.

Državljanin EU i član njegove porodice dužni su da imaju kod sebe dokumenta iz stava 1 ovog člana i da ih pokažu na zahtjev ovlašćenog službenog lica.

Državljanin EU i član njegove porodice koji ne nosi sa sobom dokument iz stava 1 ovog člana ili neki drugi identifikacioni dokument dužan je da na zahtjev policijskog službenika pruži odgovarajuće podatke o sebi.

Državljanin EU i član njegove porodice ne smiju dati drugom licu na korišćenje dokumenta iz stava 1 ovog člana, niti smiju upotrijebiti nevažeći dokument ili dokument drugog lica kao svoj.

Prestanak važenja dokumenata iz stava 1 ovog člana ne predstavlja osnov za prestanak boravka ili protjerivanje iz Crne Gore.

Obaveze stranca i postupak u slučaju nestanka dokumenata iz stava 1 ovog člana uređeni su članom 148 ovog zakona.

Obrasci zahtjeva i obrasci dozvola za privremeni i stalni boravak za državljane EU i članove njihovih porodica
Član 177

Potvrda o prijavi boravka, potvrda o stalnom boravku, boravišna kartica i stalna boravišna kartica izdate državljaninu EU, članu porodice državljanina EU koji je državljanin EU, te članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, izdaju se na propisanom obrascu, kako je definisano članom 160 ovog zakona i sadrže sve elemente utvrđene Uredbom 2025/1208.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom uređuje se pravna priroda i svrha dokumenata koji se izdaju državljanima EU i članovima njihovih porodica u cilju ostvarivanja prava na slobodno kretanje i boravak u Crnoj Gori. Propisuje se da potvrda o prijavi boravka, boravišna kartica, stalna boravišna kartica, kao i druge potvrde izdate u skladu sa ovim zakonom predstavljaju javne isprave kojima se dokazuje status korisnika prava na slobodno kretanje, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Istovremeno se jasno naglašava da posjedovanje navedenih dokumenata ne predstavlja konstitutivan uslov za ostvarivanje prava na boravak, već isključivo dokazno sredstvo, čime se potvrđuje deklaratorna priroda ovih isprava i sprječava uskraćivanje prava zbog eventualnog neposjedovanja ili isteka važenja dokumenta. Na ovaj način obezbjeđuje se puna primjena načela slobode kretanja i boravka.

Dalje se propisuje obaveza državljanina EU i člana njegove porodice da dokumenta imaju kod sebe i da ih pokažu na zahtjev ovlašćenog službenog lica, kao i obaveza pružanja identifikacionih podataka u slučaju da dokument nije kod lica. Takođe se zabranjuje davanje dokumenata na korišćenje drugim licima, kao i upotreba nevažećih ili tuđih dokumenata, čime se sprječavaju zloupotrebe i jača pravna sigurnost.

Posebno se propisuje da prestanak važenja ovih dokumenata ne može predstavljati osnov za prestanak boravka ili protjerivanje, čime se dodatno štiti pravo na boravak i obezbjeđuje kontinuitet zakonitog statusa lica. Obaveze i postupanje u slučaju gubitka ili nestanka dokumenata upućuju se na opšte odredbe zakona, čime se obezbjeđuje sistemski dosljednost.

Uređuje se forma i sadržaj dokumenata koji se izdaju državljanima EU i članovima njihovih porodica. Propisuje se da se potvrda o prijavi boravka, boravišna kartica i stalna boravišna kartica izdaju na propisanim obrascima, u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i da sadrže sve elemente utvrđene relevantnom uredbom Evropske unije. Ovim se obezbjeđuje standardizacija dokumenata, njihova međusobna uporedivost i pravna sigurnost, kao i usklađenost sa pravnom tekovinom Evropske unije.

Ovim odredbama zakon se dodatno usklađuje sa propisima Evropske unije, uz jasno razgraničenje između prava na boravak i administrativnih formalnosti koje služe isključivo kao dokaz ostvarivanja tog prava.

AMANDMAN 17

Dosadašnji član 67 Predloga zakona postaje član 79.

„Član 79 mijenja se i glasi:

Član 79

Član 178 mijenja se i glasi:

Prava državljana EU i članova njihove porodice

Član 178

Državljanin EU kao i član njegove porodice koji ima pravo na boravak u Crnoj Gori, bez obzira da li je državljanin EU ili ne, izjednačeni su u pravima sa crnogorskim državljanima u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije.

Prilikom izdavanja dokumenata o boravku u skladu sa ovim zakonom, lica iz stava 1 ovog člana oslobođena su plaćanja naknade u skladu sa zakonom koji uređuje administrativne takse.

U smislu stava 1 ovog člana i čl. 150 do 178b ovog zakona, članom porodice smatra se sljedeće lica, bez obzira na njegovo državljanstvo:

- 1) supružnik ili registrovani partner, pod uslovom da je registrovano partnerstvo zasnovano prema zakonodavstvu države članice Evropske unije;
- 2) dijete i drugi direktni potomci do 21 godine života ili izdržavana lica, i djeca supružnika ili registrovanih partnera iz tačke 1 ovog stava;
- 3) izdržavani neposredni srodnik u uzlaznoj liniji, kao i srodnik u uzlaznoj liniji supružnika ili registrovanog partnera iz tačke 1 ovog stava;
- 4) drugi članovi porodice koji su, u državi iz koje dolaze, izdržavana lica ili članovi domaćinstva državljanina EU koji ima primarno pravo boravka, ili u slučajevima kada ozbiljni zdravstveni razlozi zahtijevaju strogu ličnu njegu člana porodice od strane državljanina EU ili partner sa kojim državljanin EU ima trajnu vezu, koja je uredno potvrđena. Nadležni organi dužni su da razmotre lične okolnosti i obrazlože svako odbijanje ulaska ili boravka ovim licima.

Članovi 150 do 178b ovog zakona primjenjuju se na člana porodice koji se pridružuje ili prati državljanina EU u Crnoj Gori.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na državljane EU odnose se i na državljane Republike Islanda, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije i članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na članove porodice državljana države članice EU primjenjuju se i na članove porodice crnogorskog državljanina koji je ostvario pravo slobodnog kretanja i boravio u drugoj državi članici Evropske unije, a potom se vratio u Crnu Goru.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se utvrđuje ravnopravan tretman državljana EU i članova njihove porodice koji ostvaruju pravo boravka u Crnoj Gori, izjednačavajući ih sa pravima crnogorskih državljana u obimu predviđenom Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije. Amandman takođe propisuje da su ova lica oslobođena plaćanja administrativnih taksi prilikom izdavanja boravišnih dokumenata, te detaljno definiše ko se smatra članom porodice, od supružnika i djece, do izdržavanih srodnika i lica sa kojima je državljanin Evropske unije imao zajedničko domaćinstvo ili trajnu partnersku vezu. Na kraju, predviđeno je da se sve odredbe koje se odnose na državljane EU primjenjuju i na državljane Republike Islanda, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije, čime se obezbjeđuje puna usklađenost sa standardima Evropskog ekonomskog prostora i članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na državljanstvo.

AMANDMAN 18

Poslije člana 79 dodaje se novi član koji glasi:

Član 80

Poslije člana 178 dodaje se novi član 178a koji glasi:

Pravo na slobodan pristup nacionalnom tržištu rada Član 178a

Državljeni EU u Crnoj Gori imaju pravo na zaposlenje ili samozapošljavanje pod istim uslovima kao i crnogorski državljani.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na članove porodica državljanina EU koji ga prate ili mu se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na državljane drugih članica Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske Konfederacije, kao i na članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom se vrši usklađivanje pravnog okvira sa standardima Evropske unije u oblasti slobode kretanja radnika i prava na pristup tržištu rada. Ovim članom se eksplicitno garantuje da državljani Evropske unije koji borave u Crnoj Gori imaju pravo da se zaposle ili samozaposle pod istim uslovima kao i crnogorski državljani, čime se obezbjeđuje puno poštovanje principa jednakog tretmana i zabrane diskriminacije po osnovu državljanstva. Istovjetan režim se proširuje i na članove njihovih porodica, bez obzira na to koje državljanstvo imaju, pod uslovom da zakonito prate ili se pridružuju državljaninu Evropske unije, u skladu sa pravilima o slobodnom kretanju i boravku.

Na ovaj način se obezbjeđuje sveobuhvatna primjena prava iz Direktiva 2004/38/EZ i 2014/54/EU, uključujući pravo članova porodice na pristup tržištu rada bez dodatnih administrativnih prepreka. Odredbe se istovremeno primjenjuju i na državljane država članica Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske Konfederacije, kao i na njihove članove porodice, čime se potvrđuje da Crna Gora u ovoj oblasti preuzima širi evropski standard.

AMANDMAN 19

Poslije člana 80 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 81

Poslije člana 178a dodaje se novi član koji glasi:

Procesne garancije Član 178b

Lice o kojem je riječ ima pravo na pristup sudskim, a gdje je primjereno i upravnim postupcima u Crnoj Gori radi žalbe ili preispitivanja bilo koje odluke donijete protiv njega koja ograničava prava utvrđena čl. 150 do 178b ovog zakona, iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, prevare ili zloupotrebe ili iz bilo kojih drugih razloga.

Nadležni organi mogu udaljiti lice sa svoje teritorije do okončanja postupka pravne zaštite, ali mu ne smiju onemogućiti da lično iznese svoju odbranu, osim u slučajevima kada bi njegovo prisustvo moglo prouzrokovati ozbiljne prijetnje javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili kada se žalba ili sudski postupak odnosi na zabranu ulaska na teritoriju Crne Gore.

Ako drugačije nije propisano čl. 150 do 178b ovog zakona, na sve odluke nadležnih organa, uključujući odluke o ulasku i vizama, primjenjivaće se odredbe zakona kojima se uređuje upravni postupak.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom dodatno se precizira postupanje nadležnog organa u vezi sa pravima lica koja pokreću postupak pravnog sredstva protiv odluka koje se odnose na njihov ulazak, boravak ili vizni status. Cilj amandmana je usklađivanje domaćih propisa sa standardima pravičnog postupka, načelom proporcionalnosti i obavezama koje proizilaze iz evropske pravne prakse u oblasti upravnog i migracionog prava.

Predloženi amandman doprinosi pravičnijem i potpunijem sprovođenju postupaka u oblasti kretanja i boravka stranaca, jačajući institucionalni kapacitet za zaštitu javnog poretka i nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

AMANDMAN 20

Dosadašnji čl. 68 do 72 Predloga zakona postaju čl. 82 do 86.

Poslije člana 86 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 87

Član 215 stav 1 mijenja se i glasi:“

Novčanom kaznom od 60 eura do 180 eura kazniće se za prekršaj državljanin EU i član njegove porodice ako:

- uđe u Crnu Goru i ako mu je odbijen ulazak u skladu sa članom 150 stav 3 ovog zakona;
- na zahtjev lica ovlašćenog službenog lica ne otkrije svoj identitet;
- na zahtjev ovlašćenog službenog lica odbije da stavi na uvid dokument kojim se potvrđuje njegov zakonit boravak kao državljanina EU ili člana njegove porodice, u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona;
- ne podnese zahtjev za boravišni dokument u skladu sa čl. 150 do 178b ovog zakona.“

Obrazloženje

Predloženim amandmanom člana 215 stav 1 vrši se usklađivanje iznosa novčanih kazni koje se izriču državljanima Evropske unije i članovima njihove porodice sa iznosima kazni koje su propisane za crnogorske državljane Zakonom o ličnoj karti. Na ovaj način obezbjeđuje se primjena principa jednakosti i proporcionalnosti, kako bi za iste ili slične prekršaje bili propisani kazneni rasponi istog nivoa, bez neopravdanog razlikovanja između domaćih i državljana EU u pogledu obaveze identifikacije i poštovanja propisa o boravku.

AMANDMAN 21

Dosadašnji čl. 73 do 77 Predloga zakona postaju čl. 88 do 92.

Obrazloženje

Prenumeracija čl. 73 do 77 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima vrši se u skladu sa ovim amandmanima, što je neophodno usljed dodavanja novih članova u Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o strancima.